

BIJ EEN OORLOGSMONUMENT

Kruisteken en begroeting

V. In de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Meer dan honderd jaar geleden was ons land een oorlogsgebied. Sindsdien zijn er al zoveel oorlogen geweest, in alle hoeken van de wereld, met zoveel meer doden. En toch blijven we in ons land die oude oorlog herdenken, net zoals dat ook gebeurt in Groot-Brittannië, Frankrijk, Canada en Australië. Waarom toch?

Omdat wat toen gebeurde, nu nog gebeurt.

Omdat er nog altijd mensen op de vlucht moeten slaan voor de oorlog, omdat er nog altijd onschuldige kinderen sterven door verdwaalde kogels, omdat er nog altijd chemische wapens gebruikt worden,

omdat er nog altijd mensen zijn die grof geld willen verdienen door wapens te maken en te verkopen.

Daarom is het goed dat we hier blijven gedenken.

Dat we de graven nog bezoeken.

Dat de verhalen nog doorverteld en de foto's nog bekeken worden.

Bidden we dat er ooit genoeg mensen zullen begrijpen dat een oorlog nooit vrede kan brengen.

Psalm 90, 1-6. 12-17

Men kan de psalm beurtelings door een aanwezige en de gemeenschap laten bidden.

Gij, Heer, zijt steeds onze toevlucht geweest,
voor ieder geslacht opnieuw.

*Voordat de bergen geboren waren
voordat de aarde was voortgebracht,
zijt Gij, God, van eeuwig tot eeuwig.*

Wat sterfelijk is vergaat weer tot stof,
Gij zegt: 'Keer terug, kind van Adam!'

*Voor U zijn duizend jaren één dag,
als gisteren dat al voorbij is,
een uur van slaap in de nacht.*

Ons leven breekt af als een droom in de ochtend,
kortstondig is het als gras op het veld.

*Des morgens ontkiemt het en schiet het op,
des avonds is het verwelkt.*

Leer ons onze dagen naar waarde te schatten
en zo te komen tot wijsheid van hart.

*Schenk ons in de ochtend volop uw zegen,
dan jubelen wij heel de dag van geluk.*

Vergeld nu met vreugde de dagen van leed,
de jaren dat het ons slecht ging.

*Laat zien aan uw dienaars waartoe Gij in staat zijt,
en toon aan uw zonen uw heerlijkheid.*

Uw luister, Heer God, moge over ons stralen,
bestuur onze handen bij al wat zij doen.

*Eer aan de Vader en de Zoon
en de heilige Geest;*

zoals het was in het begin, en nu en altijd,
en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Schriftlezing: *Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede. (Rom 12, 9-21)*

Broeders en zusters,

Laat uw liefde oprecht zijn. Verafschuw het kwaad en wees het goede toegedaan. Heb elkaar lief met de innige liefde van broeders en zusters en acht de ander hoger dan uzelf. Laat uw enthousiasme niet bekoelen, maar laat u aanvuren door de Geest en dien de Heer.

Wees verheugd door de hoop die u hebt, wees standvastig wanneer u tegenspoed ondervindt, en bid onophoudelijk. Bekommer u om de noden van de heiligen en wees gastvrij. Zegen uw vervolgers; zegen hen, vervloek hen niet. Wees blij met wie zich verblijdt, heb verdriet met wie verdriet heeft. Wees eensgezind; wees niet hoogmoedig, maar zet uzelf aan tot nederigheid.

Ga niet af op uw eigen inzicht. Vergeld geen kwaad met kwaad, maar probeer voor alle mensen het goede te doen. Stel, voor zover het in uw macht ligt, alles in het werk om met alle mensen in vrede te leven. Neem geen wraak, geliefde broeders en zusters, maar laat God uw wreker zijn, want er staat geschreven dat de Heer zegt: 'Het is aan Mij om wraak te nemen, Ik zal vergelden.' En ergens anders staat: 'Als uw vijand honger heeft, geef hem dan te eten, als hij dorst heeft, geef hem dan te drinken. Dan stapelt u gloeiende kolen op zijn hoofd.'

Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede.

Overweging

Volgelingen van Jezus zijn geroepen
om het kwade met het goede te overwinnen;
om vredestiters te zijn in een wereld van haat en oorlog.
Nergens zal hun vrede groter zijn
dan daar waar zij de strijdende mens tegemoet treden en bereid zijn voor hem te lijden.

Omwille van de grote en de kleine oorlogen die dagelijks gevoerd worden,
heeft Christus vrijwillig het lijden op zich genomen.

Met een onmetelijke liefde heeft Hij het kruis aanvaard,
opdat allen zouden worden gered.

Laat ons in geloof en met vast vertrouwen naderen tot Hem
die alle zonden van de wereld goedmaakt.

Litanie

De volgende aanroepingen worden volledig gelezen door één iemand, de aanwezigen worden uitgenodigd om te antwoorden met een wisselende tekst, zoals aangegeven.

Men kan deze ook vervangen door een gezongen acclamatie: Luister Heer, verhoor ons bidden.

Plant uw vrede in ons hart (ZJ 10g) of Luister, Heer, wees ons genadig; laat komen uw Rijk en zijn gerechtigheid (ZJ 11c) of een eenvoudig Kyrie (ZJ 1e, 1f, 10c, 10d).

L. Christus, Gij laat niemand U vruchteloos aanroepen.

A. **Bevestig ons in uw liefde.**

Heer, bij U vinden wij gehoor.

Heer, wees ons genadig.

Heer, Gij kent onze dagelijkse grote en kleine oorlogen.

Genees de wonden van ons hart.

Heer Jezus, Gij kent de onmacht die ons onrustig maakt.

Genees de wonden van ons hart.

Heer, aan het kruis hebt Gij onze vrede bereid.

Wij vertrouwen U onze broze wereld toe.

Plant uw vrede in ons hart.

Christus, in U beginnen de nieuwe hemel en de nieuwe aarde.

Wij hopen op uw vrede.

Plant uw vrede in ons hart.

Jezus, verrijzenis en leven, door wie alle mensen zullen leven.

Wij vertrouwen U al onze overledenen toe.

Heer, omgeef hen met uw vrede.

Stilte

Gebed bij de bloemenhulde

V. Goede God,

het leven van al deze mensen die we vandaag gedenken was een geschenk:
aan ons,
aan dit land.

Wij vragen U:

herinner U de namen van hen die hier stierven,
en bewaar hen in uw vrede. – *Amen*

L. Met deze bloemen willen wij hen eren,
en samen met hen
de miljoenen mensen uit alle landen
die hun leven hebben gegeven
voor de vrijheid van velen.

Bloemen of andere aandenkens worden aan de voet van het monument gelegd. Waar kinderen betrokken worden bij dit herdenkingsmoment kunnen ook tekeningen, kaartjes met wensen of gedichten als aandenken achtergelaten worden.

Onze Vader

Kruisteken

V. Nooit heeft een oorlog vrede gebracht.

De ware vrede ontstaat daar
waar de vrijheid van anderen onze vreugde is,
en hun leven ons leven wordt.

Waar dit gebeurt, komt God aanwezig.
want dit is het wat Hij wil,
slechts dit ene:
ons waarachtige vrede schenken.

Moge Hij ons zegenen en beschermen
de barmhartige God,
Vader, Zoon en heilige Geest.